

Т.О. КУРИЛО, НТУ «ХПІ», Харків

О.М. ПРОСКУРНЯ, к.т.н., доц., НТУ «ХПІ», Харків

ВИЗНАЧЕННЯ РИЗИКІВ ПРИ ПЛАНУВАННІ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ВИДОБУТКУ ГАЗУ НА ХРЕСТИЩЕНСЬКОМУ ГП

В статті розглянуто пропозиції підвищення ефективності системи управління персоналом на промисловому підприємстві енергетичного комплексу за рахунок створення підвідділів по роботі з кадрами, впровадження алгоритму вибору стратегії розвитку трудового потенціалу підприємства.

В статье рассмотрены предложения повышения эффективности системы управления персоналом на промышленном предприятии энергетического комплекса за счет создания подразделов по работе с кадрами, внедрение алгоритма выбора стратегии развития трудового потенциала предприятия.

In the article suggestions of increase efficiency of system management by a personnel are considered on the industrial enterprise of power complex due to creation of departments on work with shots, introduction a algorithm of choice by strategy of development labour potential of enterprise.

Ключові слова: система управління персоналом, ресурси, трудовий потенціал, ефективність.

Введення

Україна одна з найстаріших нафтогазовидобувних держав світу. Газ традиційно відіграє значну роль в економіці України. При цьому Україна належить до країн з дефіцитом власних природних вуглеводневих ресурсів, задовольняючи потребу в газі коштом власного видобутку на 20-25 %, у нафті — на 10-12 %.

В умовах швидких змін в економіці дуже важливо вчасно вживати відповідних заходів реагування. Насамперед, це планування, що дозволяє проаналізувати весь комплекс майбутніх операцій бізнесу. Саме на основі планування подальшого розвитку підприємства з'являється реальна можливість мінімізувати внутрішні й частину зовнішніх ризиків компанії, зберегти гнучкість управління виробництвом. Якщо робота без плану є змушеною реакцією на події, що вже відбулися, то діяльність на основі плану - управлінська реакція на очікувані й заплановані явища.

Об'єктом дослідження є проект збільшення видобутку газу за рахунок проведення реорганізації процесу видобутку та введення III ступені стискування газу на Хрестищенському ГП.

Постановка завдання ГПУ «Шебелинкагазвидобування», а саме Хрестищенський ГП має низько дебетні свердловини на яких видобуток газу с кожним роком зменшується. Щоб збільшити видобуток газу потрібно вдосконалити сам процес видобутку та стиснення газу. Для цього на ДКС встановлюється нове обладнання та поступово понижуються робочі тиски на вході.

Реорганізація проводиться на Хрестищенському ГП, а саме на дотискуючій компресорній станції (ДКС). На даний час ДКС має II ступінь стиснення газу.

При реалізації цього проекту безумовно існують ті чи інші ризики.

Метою роботи є визначення ризиків при реалізації проекту реорганізації видобутку газу на Хрестищенському ГП.

Методологія Методологія досліджень будується на аналізі документів [6-11] й діяльності підприємства; визначенні недоліків в організації процесу управління персоналом, запропоновані пропозиції щодо підвищення ефективності системи управління персоналом

Результати досліджень Головними факторами, які породжують основні ризики реалізації намічених планів є:

1. Нестабільність господарського, податкового, банківського та інших законодавств України (політичні ризики).

2. Недосконалість існуючого законодавства (юридичні ризики).

3. Можливі труднощі в визначенні якості наданих послуг, відсутність високого професійного рівня робітників на виробництві (виробничі ризики).

4. Проектні групи ризиків: геологічні, інжинірингові, будівельні, експлуатаційні, фінансові, маркетингові, екологічні.[3-5]

- Геологічний ризик - ризик, пов'язаний з не відкриттям родовища - полягає в низькій вірогідності того, що зусилля і витрати, пов'язані з розвідкою, приведуть до відкриття комерційного родовища нафти.

- Будівельний ризик. Період до введення в дію проекту, що триває кілька років, вважається найбільш критичною фазою проекту, оскільки тут здійснюються великі витрати коштів, а проект ще не приносить доходів. Найбільша вірогідність виникнення ризику затримки введення об'єктів проекту в експлуатацію припадає на кінець інвестиційної - початок експлуатаційної фази реалізації проекту. Даний ризик охоплює практично всю інвестиційну фазу.

- Експлуатаційний ризик виникає після завершення будівництва. Він пов'язаний з якістю устаткування та виконаних будівельних робіт, а також сумісністю встановленого обладнання. Ступінь негативних наслідків від прояву ризиків невідповідності якості будівництва може варіюватися від витрат на незначний ремонт до необхідності перегляду доцільності подальшої реалізації проекту, внаслідок значних витрат на відшкодування втрат від ризику. Також це ризики, які безпосередньо пов'язані з експлуатацією обладнання та об'єктів будівництва, але зі стадією будівництва пов'язані не безпосередньо, а мають, скоріше, непряме відношення до неї. Це ризик поломки устаткування і ризик невиконання підрядником післяпускових гарантійних зобов'язань.

- Фінансові ризики проекту обумовлені ймовірністю втрат внаслідок здійснення фінансової діяльності в умовах невизначеності. До фінансових ризиків відносять ризики коливань купівельної спроможності грошей (інфляційний, валютний, процентний). Передбачати виникнення фінансових ризиків практично неможливо, тому по фазах реалізації проекту ймовірність їх виникнення вважається постійною, незалежно від зміни техніко-економічних показників проекту. Ступінь впливу фінансових ризиків на результат проекту підвищується із збільшенням грошових потоків, тобто в період розміщення інвестицій, збільшення виручки, виплати основної суми боргу і т.д. Надалі, коли всі борги практично погашені, а виручка від реалізації значно падає - ризик перестає представляти реальну загрозу.

- Маркетингові ризики пов'язані з помилками в оцінках перспектив ринку газу, помилками в розрахунку дебіту родовища та інших економічних показників проекту. Ймовірність виникнення маркетингових ризиків максимальна на початкових стадіях реалізації проекту (в період проведення маркетингових досліджень, підготовки ТЕО і т.п.), що зв'язано з можливими помилками в оцінці обсягу ринку, можливих змін цін на вуглеводні, сировину, послуги і т. д.

- Під екологічним ризиком розуміється ймовірність настання цивільної відповідальності за нанесення шкоди навколишньому середовищу, а також життю та здоров'ю третіх осіб. Він може виникнути на будь-якій стадії реалізації проекту в результаті подій різного характеру. Екологічні ризики безпосередньо пов'язані із законотворчою діяльністю держави і виявляються в можливості порушення законодавства з охорони навколишнього середовища. Екологічні ризики відрізняються від форс-мажорних

тим, що їх можна запобігти, на відміну від останніх, які можна тільки застрахувати, тобто зменшити негативні наслідки від їх прояви.

Конкретні методи і прийоми з контролю і зниження ризиків в значній мірі залежать від специфіки проектної діяльності компанії, прийнятої стратегії досягнення поставлених цілей і т.п. Заходи в рамках програми з контролю і зниження ризиків можна об'єднати в чотири основні групи: компенсація, локалізація, диверсифікація та страхування ризиків.[5]

Висновки Аналіз методів зниження ризику дозволяє зробити висновок про те, що будь-який захід, спрямований на зниження ризику, як правило, має свою "ціну". Ризики інвестиційного проекту враховуються у складі ставки дисконту, яка використовується для розрахунку чистої поточної вартості проекту (NPV). Антиризикові заходи зменшують ризики, тим самим, знижуючи ставку дисконту і збільшуючи NPV. З іншого боку, будь-який захід, спрямований на зниження ризику, передбачає додаткові витрати протягом терміну реалізації проекту, які в підсумку призводять до зниження прибутку проекту. Результуюче вплив цих двох протилежно діючих факторів призводить або до збільшення, або до зниження NPV, дозволяючи тим самим, судити про ефективність застосування тих чи інших методів управління проектними ризиками.

1. Чітке календарне планування здійснення наміченого проекту;
2. Розробка і використання продуманої системи контролю якості наданих послуг;
3. Підбір професійних кадрів, підвищення їх професійного рівня.

Розвиток газовидобувної галузі потребує значних капіталовкладень, але податковий тиск значно ускладнює виконання виробничих програм видобувних підприємств. Якщо реалізувати вище названі заходи, то до 2030 року ми зможемо забезпечити попит на газ за рахунок власного видобутку не менше чим на 40 % проти сьогоднішніх 27%.

Список літератури: 1. Електронний ресурс: <http://www.ukroil.com.ua>. 2. Мелкумов Я.С. Организация и финансирование инвестиций: Учебное пособие. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 248с. 3. Електронний ресурс: <http://www.uaenergy.com.ua>. 4. Електронний ресурс: <http://www.geonews.com.ua> 5. Волков И. Анализ проектных рисков / И. Волков, М. Грачева 6. Баланс Хрестищенського ГП за 2010р. 7. Баланс Хрестищенського ГП за 2011р. 8. Звіт про фінансовий результат Хрестищенського ГП за 2010р. 9. Звіт про фінансовий результат Хрестищенського ГП за 2011р. 10. Ф№6-ПВ «Звіт про кількість працівників їх якісний склад та професійне навчання за 2010р.». 11. Ф№6-ПВ «Звіт про кількість працівників їх якісний склад та професійне навчання» за 2011р.

Надійшло до редколегії 29.02.2012

Л.М. ГОЦ, к.е.н., доц., Академія ВВ МВС України, Харків

МЕТОДИКИ ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ ГУДВІЛУ

У статті досліджене визначення гудвіла, що виникає вчасно купівлі-продажу підприємства. Обґрунтовано доцільність оцінки гудвіла як вартості нематеріальних активів, не відображених у бухгалтерському балансі. Наведено аналіз існуючих методик визначення вартості гудвіла й запропоновані рекомендації з оцінки гудвіла.

В статье исследовано определение гудвилла, который возникает во время купли-продажи предприятия. Обоснована целесообразность оценки гудвилла как стоимости нематериальных активов, не отображенных в бухгалтерском балансе. Приведен анализ существующих методик определения стоимости гудвилла и предложены рекомендации по оценке гудвилла.

In the article the determination of goodwill arising during the sale of the company is researched. Expediency assessment of goodwill as the value of intangible assets not reflected in the balance sheet is highlighted. The analysis of existing methods for determining the value of goodwill and offered advice on the assessment of goodwill is presented.

Ключові слова: гудвіл, вартість, оцінка, методика, нематеріальні активи, структура.

Вступ. Процеси приватизації, реприватизації та купівлі-продажу об'єктів господарювання, які відбуваються в Україні, зумовлюють необхідність оцінки ринкової вартості підприємств як цілісних майнових комплексів, на яку все більшою мірою впливають нематеріальні активи, такі як корпоративний імідж, бренд, торговельна марка, гудвіл. Необхідність оцінки вартості нематеріальних активів, зокрема гудвілу, підтверджується суттєвим впливом їхньої вартості на вартість підприємства в цілому. Так, для світових компаній «Coca-Cola» і «British Petroleum» співвідношення матеріальних і нематеріальних активів становить 4:96 і 29:71 відповідно [5, с. 34], 97% інвестицій успішних світових корпорацій припадає на інвестування в позитивний корпоративний імідж [3, с. 79]. Результати дослідження наукових праць зарубіжних і вітчизняних науковців, присвячених проблемі оцінки нематеріальних активів, зокрема гудвілу, показали, що в науковій літературі немає єдиного підходу до визначення вартості гудвілу. Тому, через суттєвий вплив гудвілу на вартість підприємства як цілісного майнового комплексу, проблема визначення його вартості є актуальною.